

Je výskum potratených plodov „vzdialené zlo“?

Mikuláš Hučko

15. januára 2022 ✝ Cirkev ✝ Koronavírus, Potraty

Sv. Ján Pavol II.: „Využívanie ľudských embryí a plodov ako predmet pokusov je prečinom proti ich dôstojnosti ako ľudských osôb, ktoré majú právo na takú istú úctu ako už narodené dieťa a ako každý iný človek. (...) morálne odsúdenie si zasluhuje prax využívania ešte živých ľudských plodov a embryí - niekedy na tento účel špeciálne „vyrobených“ oplodnením v skúmavke, či už ako „biologický materiál“ na ďalšie použitie alebo ako zdroj orgánov a tkanív na transplantáciu, slúžiacich na liečenie niektorých chorôb. Zabitie nevinných ľudských bytostí, aj keď prináša iným úžitok, je **činom absolútne neprípustným**“ (Evangelium Vitae 63).

Zdroj: pixabay.com

Počuli ste niekedy o Johanne Vere Alderliestenovej?

V tomto roku by sa dožila päťdesiatky. Ale nebolo jej dovolené ani narodiť sa. Bolo to dieťa potratené v Holandsku okolo roku 1972. A na bunkách klonovaných z tohto potrateného plodu spoločnosť Pfizer testovala vakcínu, na ktorej zarobila miliardy. Pro-life bioetici vo Veľkej Británii sa nenarodenému dieťaťku rozhodli dať meno a pomenovali ju „Johanna Vera Alderliestenová“.

Keďže na výskumné účely sa musí tkanivo plodu odobrať a schladiť do niekoľkých minút po potrate, Johanke starostlivo odobrali obličku, z ktorej potom naklonovali tkanivo. Odobrali jej ju, kým jej ešte bilo srdiečko. Podobne ako u ostatných detičiek. Bunkové línie použité na testovanie resp. vývoj dostupných vakcín proti respiračnému ochoreniu Covid-19 totiž pochádzajú výlučne z naplánovaných a nie spontánnych potratov či z pôrodov mŕtvych detí.

Zakladateľ Centra pre medicínsky pokrok David Daleiden upozorňuje, že Pittsburská univerzita priznala, že deťom ako Johanna odoberá obličky, kým im ešte bije srdce.

Pretože s potratmi priamo spojenými s odberom orgánov a tkanív sa neprestalo, zlo spojené s odberom fetálneho tkaniva nie je „vzdialené“ a skutočnosť, že Johanna zomrela pred päťdesiatimi rokmi, je z tohto pohľadu **morálne irelevantná**.

Pandémia Covid-19 nám odhalila skutočnosti, ktorým sme doteraz nevenovali pozornosť, aj keď sa už roky ozývali kritické hlasy poukazujúce na priamy súvis medzi umelými potratmi a medicínskym výskumom.

V lete 2015 zverejnilo Centrum pre medicínsky pokrok (CMP) vedené Davidom Daleidenom prvé video zo série videí, v ktorom sa Deborah Nucatolová, senior riaditeľka zdravotných služieb v gigante Planned Parenthood, priznala pri popíjaní červeného vína pred fingovaným zákazníkom: „*Mnoho ľudí chce neporušené srdcia, takže (pod dohľadom ultrazvuku (lekári) už vedia, kam majú vkladať kliešte (nástroj používaný na rozštvrtenie ešte živých detí v maternici) na hrudník a pod hrudník a tak dokážeme získavať srdce, pľúca, pečeň.*“

Využívanie potratených detí v lekárskom výskume je oveľa rozšírenejšie, než si väčšina ľudí uvedomuje – a veriaci katolíci i duchovenstvo tomuto doteraz nevenovali náležitú pozornosť.

Vo vatikánskych vyhláseniach sa píše, že keďže sa to udialo pred desiatkami rokov, ide o vzdialené zlo, čo vyvoláva dojem, akoby to dnes už nepokračovalo. Dnes sa to však deje viac než kedykoľvek predtým.

Pravdepodobne sa už blíži deň, keď akýkoľvek pokrok v medicíne, ktorý nám prinesie úžitok, bude založený na výskume s použitím potratených detí.

Dokument Pápežskej akadémie pre život už v roku 2005 zdôraznil, že hoci je použitie vakcín neetického pôvodu oprávnené v prípade, ak neexistuje dostupná alternatíva, **treba vyvinúť úsilie na získanie takýchto alternatív**. Problém objasnil dokument *Dignitas Personae* z roku 2008, v ktorom jasne stojí:

*Na vedecké bádanie a produkciu vakcín alebo ďalších produktov sa niekedy používajú bunkové zložky, ktoré sú výsledkom nedovoleného zásahu proti životu alebo proti fyzickej integrite ľudskej bytosti.(...) Tak napríklad **ohrozenie zdravia detí** môže oprávňovať ich rodičov na použitie nejakej vakcíny, pri ktorej boli použité isté zložky nedovoleného pôvodu, **pričom zostáva nedotknutou povinnosť všetkých prejavíť jasný nesúhlas v tejto veci a žiadať zdravotnícke systémy, aby dali k dispozícii iné typy vakcín.***

Zdroj: pixnio.com

Takmer všetky morálne autority Cirkvi, ktoré vydali vyhlásenia o morálnosti používania takýchto vakcín, konštatovali, že ich používanie by znamenalo **iba vzdialenú materiálnu spoluprácu so zlom**, spoluprácu, ktorá je morálne prijateľná, ak je úžitok, ktorý sa získa, primeraný. Vatikán nedávno predložil zdôvodnenie založené na tradičných kategóriách katolíckeho morálneho myslenia a vyzval ľudí, aby sa dali očkovať v záujme spoločného dobra.

Hoci starostlivú argumentáciu vatikánskeho dokumentu a mnohých ďalších nemožno brať na ľahkú váhu, princíp vzdialenej spolupráce so zlom na súčasné vakcíny proti ochoreniu Covid-19, ako ho podávajú, možno sotva dôsledne aplikovať.

Zostáva veľa nevyjasnených otázok:

Napríklad, čo znamená mať „primeraný dôvod“ pre očkovanie vakcínami získanými z buniek potrateného dieťaťa? V dokumente Pápežskej akadémie pre život sa uvádza, že ak takéto vakcíny používame, mali by sme *prejaviť jasný nesúhlas s výskumom* fetálneho tkaniva. Ak má teda človek tento dôvod a dostane vakcínu, ale **neprotestuje** proti neetickému výskumu farmaceutických spoločností, **má to nejaký vplyv na morálnosť prijatia vakcíny?**

Vyzerá to však, akoby morálna povinnosť vyhýbať sa aj pasívnej spolupráci so zlom **nebola záväzná, ak by s tým boli spojené väčšie nepríjemnosti**. Je dostatočným dôvodom oprávňujúcim zaočkovanie takouto vakcínou, ak ide napríklad o splnenie podmienky pre štúdium na univerzite?

V dokumente z roku 2005 sa uvádza, že používanie takýchto vakcín je pre zdravie človeka povolené „dočasne“. Čo to môže znamenať dokonca aj v prípade jednorazovej vakcíny, nehovoriac o vakcíne, ktorá je opakovane podávaná?

Ak by covid bol nebezpečnejšou chorobou než je a vakcína by bola účinnejšia pri zastavení jej šírenia, bola by morálne prípustná napriek tomu, že využíva bunky potrateného dieťaťa, pokiaľ by výrazne pomohla nášmu životu?

Ak áno, znamená to, že je v poriadku mať prospech z potratu, ak je na to naozaj vážny dôvod?

Môžeme sa opýtať aj inak: Za akých okolností by účinná vakcína proti nejakej chorobe bola podľa tejto logiky z hľadiska Cirkvi **neprípustná**? Ak by k zabitíu nenarodeného dieťaťa došlo pred desiatimi rokmi? Pred piatimi? Pred pol rokom? Nie je poctivejšia odpoveď biskupov **Athanasia Schneidera** a **Josepha Stricklanda** a ďalších, ktorí považujú časovú vzdialenosť spolupráce **za irelevantnú**, pretože *„zločin potratu je taký obľudný, že akékoľvek spojenie s ním, akokoľvek vzdialené, je nemorálne a katolík ho nemôže za žiadnych okolností akceptovať“*?

Na mnohé z otázok, ktoré si veriaci kladú, neexistujú jednoznačné odpovede. Nie je to však len vlna hierarchie. Ide o novú situáciu, na ktorú nebol nikto pripravený a ktorá postavila pred všetkými otázky, na ktoré sme neboli pripravení a zrazu sme sa ocitli pod ohromným tlakom politikov, médií i verejnosti, ktorej časť podľahla panike.

Zdá sa, že aj v tomto sa **Cirkev nachádza na križovatke**. Je ľahšie nasledovať verejnú mienku. Mohlo by sa zdať, že je jednoduché nechať si pichnúť vakcínu a zabudnúť na tento problém.

Táto nová situácia však prináša so sebou aj možnosť doterajšie učenie v tejto veci **upresniť a zdokonaľiť**. Susan Sammonsová *píše*, že v súvislosti s problémom morálnosti vakcín proti chorobe Covid-19 môže zohrať významnú úlohu *sensus fidelium*, zmysel veriacich.

Podľa nej nachádzame sa **vo fáze objasňovania učenia**, ktoré je dôležité pre naše osobné rozhodnutia. Neexistuje neomylný výrok alebo dokument koncilu, ktorý by sa týkal tejto konkrétnej záležitosti, čo je logické, pretože učenie je vo fáze objasňovania.

Z toho vyplýva, že **naše činy a rozhodnutia môžu mať veľký význam pre budúcnosť Cirkvi**. Ak sa Cirkev snaží teraz pochopiť túto záležitosť, potom je to čas, keď *sensus fidelium* je kriticky dôležité. Ako veriaci máme bezodkladnú povinnosť správne formovať svoje svedomie a dospieť k rozhodnutiu o týchto otázkach, aby náš zmysel pre vieru mohol prispieť k objasneniu učenia Cirkvi.

Keď má Cirkev v nejakej veci jasno, veriaci katolíci sa, samozrejme, zdráhajú vyjadrovať iný pohľad. Mnohí ľudia si však kladú otázku, či je možné zladit' napr. túžbu Svätého Otca, aby bol každý zaočkovaný proti covidu, so základnými pravdami morálky.

Cirkev sa však zatiaľ jasne nevyjadrila a práve inštinktívny odpor mnohých katolíkov voči takýmto výrokom môže poslúžiť na to, aby pomohol správne „nasmerovať loď“. Keď sa množstvo dobre formovaných katolíckych svedomí snaží odmietnuť akúkoľvek škvrnu potratu, možno to brať na ľahkú váhu?

Myšlienkový experiment „vzdialeného zla“

Susan Sammonsová uvádza myšlienkový experiment, ktorý pomôže lepšie pochopiť problém „vzdialeného zla“. Povedzme, že počas nacistického holokaustu bola vyvinutá vakcína proti chrípke z buniek židovskej ženy, ktorú nacisti popravili v roku 1941. Dnes by sa používanie takejto vakcíny zdôvodňovalo ako „vzdialená spolupráca“ so zlom, ktorá je prípustná z proporcionálneho dôvodu ochrany verejného zdravia. Veď poprava bola už dávno a nielen to: niektorí ľudia, najmä starší, môžu na chrípku zomrieť.

Teraz si predstavme ďalšiu vec: holokaust stále prebieha. Vojna síce skončila, ale v Nemecku stále popravujú Židov a ich tkanivá používajú na lekárske výskum. Ako to mení časovú „vzdialenosť“ našej spolupráce s týmto zlom?

Zdroj: pixnio.com

Sammonsová kladie otázku: Keby nám Vatikán povedal, že takto získaná vakcína proti chrípke je „iba“ vzdialenou spoluprácou so zlom, a preto sa môžeme dať spokojne zaočkovať, aby sme ochránili seba a ostatných, najmä ak sa zároveň podpíšeme pod nejaký protest, **neznelo by nám to absurdne?**

No a práve teraz stojíme pred takýmto problémom. Odvetvie výskumu fetálneho tkaniva zažíva obrovský rozmach. Odoberanie orgánov z nenarodených detí **nie je nešťastnou epizódou** svetových dejín, ktorá sa skončila v období medzi Johaninou smrťou a súčasnosťou. Ono odvetvie ďalej mohutne rastie a rozširuje sa. Čiastočne aj vďaka „úspechu“ Johaninej bunkovej línie.

Z dokumentov sa zdá, akoby sme si protestom proti zlu kupovali čisté svedomie. Stačí napísať protestný list a na oplátku môžeme získať vakcínu, ktorú potrebujeme na to, aby sme mohli ísť na vybranú vysokú školu, udržať si prácu alebo navštíviť babičku.

Ako sa to zhoduje s vaším *sensus fidei*?

Ak Vatikán hovorí, že z potratov môžeme mať úžitok a profitovať z nich – pretože to je to, čo v skutočnosti hovorí, keď schvaľuje naše používanie tejto vakcíny – potom na základe akej morálnej autority vôbec „protestujeme“ proti potratom a výskumu fetálneho tkaniva, ako nás o to žiada?

Kde zaznel takýto jednotný a silný hlas z našich farností, diecéz či biskupskej konferencie?

Neviem o ňom nič.

Ale aj keby zaznel, nevyznel by falošne a nepresvedčivo? Nebolo by to absurdné, keby nás biskupi na jednej strane presvedčali, že sa máme dať zaočkovať a zároveň by protestovali proti spôsobu, akým boli vakcíny vyrobené?

Proti potratom sa nedá bojovať a zároveň s pokojným svedomím využívať jeho plody, ako na to *upozornil* dominikánsky lekár a teológ Leon Pereira.

Problém spočíva v tom, že katolíci nechcú byť morálnou autoritou vo svete, pretože biskupi, morálni teológovia a bioetici sa príliš sústredili na **obhajobu prípustnosti „vzdialenej spolupráce na zle“** a úplne ignorovali **nebezpečenstvo pohoršenia**.

Katolícke svedomie možno uspokojí, keď vyhlásime, že sme proti potratom, aj keď prijímame vakcíny poškrvnené potratmi, ale **pre zvyšok sveta je naše poslanstvo rozporuplné**. Akceptovať vakcíny bez toho, aby sme ich akceptovali? Dať sa očkovať a pritom hroziť prstom? Ťažiť z potratov a zároveň im klásť odpor? Je to rozporuplné, ako keď nosíte bundu z tulenej kože a zároveň ste proti zabíjaniu tuleních mláďat.

A to je pre svedomie mnohých dobrých katolíkov **neprekonateľný problém**.

Morálni teológovia nazvali naše používanie týchto vakcín „legitímnou, pasívnou, vzdialenou, materiálnou spoluprácou na zle“, ale **táto terminológia JE NANIČ**. Práve časová vzdialenosť, ktorá by mohla uľahčiť nášmu svedomiu, nás zároveň robí bezmocnými pri požadovaní etických alternatív.

S týmto problémom sa Cirkev bude stretávať v čoraz väčšej miere. Tu nejde iba o tú či onú vakcínu, ale o celý priemysel s bunkovými líniami (*fetal industry*), čiže biznis s orgánmi a tkanivami potratených detí. A čo ak v budúcnosti bude nútená ustupovať a pre „vzdialenú spoluprácu na zle“ akceptuje už tri mesiace či tri hodiny?

Cirkev jasne hovorí, že prijatie injekcie je vecou vedomia a svedomia, a to sa nezmení. Katolíci však musia čeliť väčšej **otázke, ktorá presahuje rámec vakcín**. *Ako sa môžeme účinne postaviť proti potratom, ak hovoríme svetu, že je morálne mať z potratov prospech?* Je užitočné revidovať naše poslanstvo.

Od začiatku bolo toto poslanstvo zmätočné, pretože katolíci sa snažili zistiť, čo majú robiť. Obávam sa, že mimo katolíckych kruhov sa zákonodarcom a farmaceutickým spoločnostiam spoločne posielala odkaz, že **to s odporom voči neetickým praktikám nemyslíme vážne**.

V *Dignitas personae* sa popri spolupráci na zle sa zdôrazňuje, že „treba sa vyhnúť nebezpečenstvu pohoršenia“ (35).

Problémom vzdialenej spolupráce v oblasti zla je, že si všíma iba minulosť. Keď sa rozhodujeme o používaní vakcín v súčasnosti, zameriavame sa na to, ako boli vyvinuté a vyrobené **v minulosti**. Pohoršenie je však o tom, ako naše rozhodnutia **ovplyvňujú (súčasnosť a) budúcnosť**. Pre výskumné a výrobné spoločnosti farmaceutického priemyslu je samozrejme oveľa jednoduchšie a pohodlnejšie vyvíjať nové

preparáty z orgánov, tkanív a buniek potratených detí než z potkanov, myší či opíc a pokiaľ nepocítia finančný tlak, pár protestujúcich emailov ich nepresvedčí.

S podobnou situáciou som sa stretol pred dvadsiatimi rokmi v [?lánku](#) o využití embryí v medicíne od vtedajšieho dekana Evanjelickej bohosloveckej fakulty a **profesora etiky** ThDr. Igora Kišša, ktorý sa horlivo zasadzoval za využívanie ľudských embryí získaných umelým oplodnením a že cirkvi by nemali zotrvať na odmietaní tejto revolúcie v medicíne..., pretože „**aj smrť embryí v skúmavke treba pochopiť ako obeť v prospech života iných**“! Vtedy som to bral ako ďalší prejav duchovného úpadku evanjelickej cirkvi, ktorá nemá jasno v takej elementárnej veci.

Dnes pevne verím, že katolícka Cirkev sa poučí a pod vedením Ducha Svätého nájde východisko z tejto mätúcej a nejednoznačnej situácie.

Vari na ceste k Bohu sa nemáme snažiť urobiť maximum, a neuspokojovať sa s absolútnym minimom?

Ved' Tvoja milosť je lepšia než život (Ž 63).

Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš Nebeský Otec (Mt 5, 48).

Dariusz Żuk-Olszewski prináša vo svojej knihe **Licencia na zabíjanie** odhalenie, ako a kde v histórii vznikla myšlienka umelých potratov, prečo bola v jednotlivých krajinách tak prudko podporovaná a kto boli protagonistky tejto ideológie. Dozvieme sa, že podpora umelých potratov vôbec nie je šírením myšlienky tzv. „slobodnej voľby“. V skutočnosti ide o manipuláciu s jednotlivcami s jediným záujmom a tým je finančný prospech. Knihu si možno objednať na adrese:

<https://www.christianashop.sk/licencia-na-zabijanie/>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/je-vyskum-potratenych-plodov-vzdialene-zlo/>